

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Cap. 10. Correctus & illustratus locus è secundo Topicorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

Illustratus locus è primo Topicorum Aristotelis.

CAPVT IX.

QUODAM loco è primo Topicorum Aristotelis vis particulae *καρδς* non satis è Latinis interpretibus percipi potest: vbi sic philosophus loquitur: *καυθανέτω δ' ήμεις, ήπι τὰ καρδς τὸ ἰδίον, καὶ τὸ γένος καὶ τὸ κατὰ θελήσειν πάντα λεγόμενα, καὶ καρδς τὰς δευτερας ἀεμίσειν λέγει.* Non enim vertendum est, ita vt illi faciunt, ad proprium, ad genus, ad euentum, ad definitiones: sed, aduersus. Hoc enim docet philosophus: quæ argumenta adferri solent ad docendum aliquid non esse alicuius proprium, aut euentum, aut genus, eadem valere aduersus definitiones. Nam vt, si quid non recipiatur proprium non est, ita neque definitio. & si doceatur genus non esse, quod in definitione pro genere positum est: ipsa quoque definitio perinetur. quin etiam si quid ostendatur eorum quæ ad definiendum adhibita sunt, *καὶ ἀσχετὴν*, tolletur definitio: cum in tollendis etiam euentis eadem ratio valeat. est autem ita dictum *καρδς*, vt in illis, *καρδς Δεσπίνω, καρδς τὸ Φιλίππου ἐπιπέλω, & similibus.* Sic & libro secundo τὰ *καρδς τὸ δεινόν* vocauit ea, quæ ad oppugnandam *δεινόν* valerent.

Correctus & illustratus locus è secundo Topicorum.

CAPVT X.

SI QUANDO thesis nobis aliqua impugnanda sit, quæ sterilis, vt ita dicam, & ieiuna sit, neque magnum vllum habeat campum, in quo excurrere possit oratio: qua ratione huic incommodo occurrere ac morderi debeamus, copiosè Aristoteles libro secundo Topicorum docet. inter cetera autem quæ ponit apta & accommodata ad orationem in planum ac patentem locum

locum ex illis angustiis educendam, vafrum quoddam & callidum artificium detegit, quo sophistæ uti sole-
 rent: ob idque locum illum sophisticum vocat: τὸ πρῶτον
 enim planè, non τὸ πρῶτον, eo loco legendum videtur. id
 erat huiusmodi. habebant sophistæ meditados ac pa-
 ratos multos diuersis de rebus communes locos. in iis
 & ornamentorum & argumentorū omni genere abun-
 dabant. ergo si fortè in suis illis ἐπιδείξασθαι, quæstio in-
 ciderat quæpiam, ad quam ipsi tractandam minus in-
 structi forent, quacunq; via poterant, abducebant
 disputationem à re proposita ad vnum aliquem è locis
 illis communibus, in eoque postea sese iactabant. Id
 quatuor modis fieri potest. quorum priores duo ne-
 minem dedecent: tertius habet aliquid sophisticum:
 ideoque parcè ac modicè eo vtendum. quartus autem
 continet apertam significationem impudentiæ. quare
 totus sophisticus relinquendus est. Primus modus est,
 cum eorum quæ à nobis sumuntur ad euertendam
 thesīm, aliquid negatur ab aduersario. ita autem res
 fert, vt ad id ipsum, quod negatur, tractandum in-
 structiores simus, quàm ad eam, cuius causa id sum-
 ptum erat, quæstionem. tunc enim licebit, diis homi-
 nibusque approbantibus, quanta maxima poterimus
 orationis vbertate ac copia versari in eo confirmando
 quod negatur. Exempli causa. finge, disputari inter
 duos de summo bono: quorum vnus in voluptate il-
 lud ponendum esse defendat: alter eam sententiam
 impugnet. hunc autem ponamus, non valdè tritum
 esse in ea parte philosophiæ, quæ format mores: sed in
 physicis egregiè exercitatum. nempe igitur ad propo-
 sitam quæstionem, quæ ethica est, non poterit ei ma-
 gna vis argumentorum suppetere. quod si quid phy-
 sicum ageretur, haberet, vbi facultatem ostentaret
 suam.

at. Mureti
 via Lektionen
 L10
 25

suam. accingit se tamen ad disputationem: in eamque
 ingreditur hoc modo. Motionem omnem imperfec-
 tum quiddam esse. quare voluptatem, cum motio sit,
 esse etiam imperfectum quiddam: neque dignandum
 summi boni nomine. Neget ille alter, quod prioris phy-
 sologismi initio sumptum est. omnem videlicet motio-
 nem esse imperfectam. quis inficiari audeat, voluptate-
 tem impugnantem licere, transferre orationem ad demon-
 strandum id quod negatum est? pandet igitur vela, et
 emersus ex illo, in quo deprehensus erat, fretu, in ce-
 plicanda vi ac natura motionis, pleno mari fertur
 quippe. est enim ea tractatio Physicorum. Altera re-
 tio his verbis ab Aristotele exponitur: *ὁμοίως ὅτι ἢ ἐπι-
 παραγωγῶν πρὸς τι διὰ τὰ κειμένους ποιησάμενος, ἀναρπείν ἐπι-
 γῆ. τότε γὰρ ἀναρπείδενται, καὶ τὸ ἀποκείμενον ἀναρπεί.* quae
 verba magna negotium facefferunt Alexandro. non
 enim sanè vocemus eruditum illum interpretem,
 non suo, at vsitato tamen nomine. cuius quae hoc
 loco sit ἀμυχανία, videre est. ego autem, cum ab eo
 dissentiam, non constitui contentiam ipsius referen-
 petant eam è libro, qui volent. meam proponam: et
 cui placuerit, eam sequatur. Primùm igitur Aristo-
 telis verba ita legenda censeo: *ὁμοίως ὅτι ἢ ἐπι-
 παραγωγῶν πρὸς τι διὰ τὰ ἀποκείμενους ποιησάμενος, ἀναρπείν ἐπι-
 γῆ. τότε γὰρ ἀναρπείδενται, καὶ τὸ ἀποκείμενον ἀναρπεί.* In quo
 ne quis fortè aliter putet, profiteor, me vnam tantum
 litteram ex me mutare esse ausum. nam quòd προ-
 παραγωγῶν, scripsi ἀπαραγωγῶν coniectura ductus, ut ve-
 rum fatear, feci. ἀποκείμενος, vbi vulgo legitur κει-
 μένος, apud Alexandrum repperi. idque melius visum est
 propter id, quod sequitur: καὶ τὸ ἀποκείμενον ἀναρπείν
 ποιησάμενος, pro ποιησάμενος, antiqua scriptura est. et
 apparet ex eodem Græco interprete. vnam autem loco
 cetera

teram mutare, non nimis improbum, neque inuerecundum esse arbitrō. Nunc dicam, quam subesse his verbis sententiam putem. In illa superiori ratione, abducebatur disputatio ad antecedentia: hinc ad consequentia abducitur. ait enim, si non satis multa nobis occurrant argumenta, quæ propriè pertineant ad labefactandam thesin: videndum esse; num quid ex ea consequatur, quod multis argumentis impugnare possumus. licebit enim eò traducere disputationem: cum, si quid alicui consequens est, everso eo, id quoque vnde consequitur corruat. Exempli gratia, si quis disputet aduersus eos, qui animos cum corporibus interire censent: & ostendat, eo, quod illi volunt, posito, omnem cultum diuinum, atque omnem religionem funditus sublaturum iri. Deinde nactus dicendi campum, ostendat, quanta confusio ac perturbatio omnium rerum, quanta generis humani miseria & infelicitas consecutura sit, sublata religione. quæ si vel cogitatu horrenda sunt: exterminanda quoque est è mentibus hominum opinio illa, quæ animos mortales facit. eodem modo licebit, differrentem aduersus necessitatem fati, ostendere, si ea sit, superuacaneas esse leges: tum disputare amplè ac copiosè de legum dignitate, ac præstantia: & quantopere sint necessariæ; utpote quibus, tanquam neruis, hominum societas deuincta teneatur. Hanc ego germanam esse Aristotelis sententiam existimo: eamque facillè ex ipsius verbis elici, ad eum, quem dixi, modum emendatis. Tertius modus est, cum videtur quidem is, qui disputationem aliò deriuat, necessariò id facere: neque tamen facit. ut si quis disputaturus de motibus animi: repetat sermonis principia ab iis, quæ de motu apud Physicos disputantur. videbitur enim auditoribus non acutissimis aliquid, quod

at. Metret
via Lektion
LIII
28

quod ad rem faciat, dicere; cum de motu vitrobique agatur, ac tum maxime, si aduersarius eorum aliqui negauerit. Illud autem praeteriens admonebo: in hoc loco explicando, vbi apud Aristotelem legitur, *ἐπιτομή ἐπιτομῆς ἐπιτομῆς*, mihi legendum videri, *ἐπιτομή ἐπιτομῆς*. Quartus modus est, qui neque necessitatem, neque necessitatis similitudinem habet vllam. quod sit, si *πρὸ ἀντιπαλάφῃ* inter disputandum exciderit sollicitum, aut falsa historia, aut aliquid tale: & tu in eum virgeas.

Emendati loci aliquot è libello Q. Ciceronis De Petitione consulatus. CAP. XI.

NUNC, quia non omnes eadem iuuant: esseque *κατ' ἐπέκειντο τὸ Εὐεπίθειον, μεταβολὴ πάντων γλωσσῶν* omittamus paulisper Aristotelem: & alios leuiores operæ scriptores, quoad possumus, adiuuemus. Et autem in omni re laudabili atque honesta, etiam non consecuta operis effectione, voluntatis laudanda pro pensio, ac quoniam M. Tulij libros à mendis iam aliquot vindicauimus: volumus quidem certè, Q. etiam Tullio eius fratri praestemus idem officium: & quem illius vnicum habemus de petitione consulatus commentariolum accuratissime atque artificiosissime scriptum, operæ aliquid in eo purgando sumamus. Igitur ex ipso quidem limine ac vestibulo mendum vnum sustulimus iam, iis in Scholiis, quæ annò in Propertium edidimus. cum enim vulgo ita legatur, *Et si omnia suppetunt, quæ consequi ingenio, aut vsu homines, aut diligentia possunt.* docuimus, vocem, *homines*, temerè additam, & illud, *consequi*, *παθητικῶς* positum esse. paulò post autem vbi fratris amicitias generatim enumerat: ita legitur, *Deinde & amicorum multitudo, & generatim*